

Ramowy program prac badawczo-konserwatorskich elementów wystroju architektonicznego w Sali Polskiej i Sali Muzealnej Muzeum Zamek w Gołuchowie, Oddziale Muzeum Narodowego w Poznaniu

Zakres prac w Sali Muzealnej:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej elementów wystroju i ścian przed przystąpieniem do prac.
2. Wykonanie kwerend i badań technologicznych niezbędnych do przeprowadzenia badań i konserwacji elementów kamieniarki w Sali:
 - a. analiza archiwalna, ikonograficzna i dokumentacyjna,
 - b. analiza składu nawarstwień i warstw dekoracyjnych na powierzchniach objętych programem prac,
 - c. analiza petrograficzna kamieni (6 próbek).
3. Opracowanie metodyki konserwacji kamieniarki (m.in. wykonanie prób oczyszczania powierzchni kamienia metodą ablacji laserowej, inne metody - uzupełniająco). Preferowane są metody najmniej uciążliwe i nieinwazyjne (jak najmniej produktów ubocznych typu pyły, ścierniwa, ścieki, substancje chemiczne, uciążliwe zapachy itp.). Wykonane próby i dotychczasowe konserwacje kamiennych kominków w zamku w Gołuchowie (np. w Sali Polskiej) pozwoliły wybrać metodę ablacji laserowej jako główną i najbardziej odpowiednią dla oczyszczenia powierzchni kamiennych. Należy zastosować sprzęt przeznaczony do pracy przy obiektach zabytkowych, umożliwiający dobór odpowiednich parametrów.
4. Przeprowadzenie prac konserwatorsko-restauratorskich na kamieniarce zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi w załączonym w niniejszym Programie prac wykazie. Należy usunąć zanieczyszczenia i produkty korozji z powierzchni. Należy wzmocnić strukturę kamienia w przypadku stwierdzenia jej osłabienia. Należy przyjąć częściowe uzupełnienie ubytków kamienia, których zakres zostanie ustalony z komisją nadzoru z udziałem przedstawiciela WKZ w trakcie prowadzenia prac. Należy uzupełnić ubytki w spoinowaniu.
5. Wykonanie odkrywek sondażowych (w pasach pionowych i poziomych) na wyznaczonych przez Zamawiającego fragmentach ścian, zgodnie ze sztuką konserwatorską oraz analiza odsłoniętych warstw dekoracyjnych (stratygrafia warstw, badania składu warstw i datowanie), zabezpieczenie odkrywek.
6. Sporządzenie powykonawczej dokumentacji fotograficznej i opisowej z przebiegu prac badawczych i konserwatorskich (dwa egzemplarze w druku i wersja elektroniczna), zgodnie ze schematem opracowanym przez Ogólnopolską Radę Konserwatorów Dzieł Sztuki przy Zarządzie Głównym Związku Polskich Artystów Plastyków.

Zakres prac w Sali Polskiej:

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu Sali przed przystąpieniem do prac.
2. Wykonanie kwerend archiwalnej, ikonograficznej i dokumentacyjnej niezbędnych do przeprowadzenia prac badawczych w Sali:

3. Wykonanie odkrywek sondażowych (w pasach pionowych i poziomych) na wyznaczonych przez Zamawiającego fragmentach ścian, zgodnie ze sztuką konserwatorską oraz analiza odsłoniętych warstw dekoracyjnych (stratygrafia warstw, badania składu warstw i datowanie), zabezpieczenie odkrywek.
4. Sporządzenie powykonawczej dokumentacji fotograficznej i opisowej z przebiegu prac badawczych (dwa egzemplarze w druku i wersja elektroniczna), zgodnie ze schematem opracowanym przez Ogólnopolską Radę Konserwatorów Dzieł Sztuki przy Zarządzie Głównym Związku Polskich Artystów Plastyków.

Uwagi do Wykonawcy prac:

1. Należy uwzględnić, że w trakcie prowadzenia prac konserwatorskich i badań będzie odbywał się ruch turystyczny w innych częściach zamku.
2. Należy uwzględnić zabezpieczenie Sali Muzealnej i Polskiej przed zabrudzeniem na czas prowadzenia prac (obiekty muzealne i gabloty zostaną usunięte na czas prowadzenia prac).
3. Elementy możliwe do demontażu i przewiezienia mogą być konserwowane po ich zdemontowaniu w pracowni konserwatorskiej Wykonawcy – zabezpieczenie zdemontowanych elementów na czas transportu do pracowni (tj. opakowanie takimi materiałami jak agrowłóknina lub flizelina, folia bąbelkowa, karton, skrzynie) oraz koszt transportu i ubezpieczenia leżą po stronie Wykonawcy.
4. W kosztorysie prac należy podać: cenę jednostkową netto i brutto każdej pozycji w tabeli z informacją, czy będzie naliczany VAT i w jakiej wysokości, oraz należy podać cenę sumaryczną.
5. Wszystkie prace należy zakończyć w terminie najpóźniej do 30.11.2026 r.

Wykaz elementów wystroju architektonicznego w Sali Muzealnej i Sali Polskiej w Muzeum Zamek w Gołuchowie

Lp.	Lokalizacja	Element objęty programem prac	Materiał / Technika / Struktura	Wymiary	Stan zachowania / zakres prac	Fotografie
1	Sala Muzealna (podziemia)	Portal wejściowy wewnętrzny wraz ze stopniami w całym przejściu i kolumną	- obramienie portalu i płyty stopni z piaskowca - kolumna - marmur	<p>Portal: wys. 2,40 m x szer. 1,60 m dł. całkowita słupek: 6,5 m szer. profili 0,5 m (w rozwinięciu) kapitele: wys. 0,30 m x szer. 0,60 m (w rozwinięciu) bazy: wys. 0,33 m x szer. 0,70 m (w rozwinięciu)</p> <p>Stopnie: 1 stopień: szer. 1,32 m x gł. 0,93 m x wys. 0,20 m 2 stopień: 1,32 m gł. 0,31 m x wys. 0,17 m 3 stopień: 2 m gł. 0,61 m x wys. 0,22 m</p> <p>Trzon kolumny: Wys. 97 cm, średnica 27 cm Baza kolumny: wys. ok. 12 cm, szer. ok. 42 cm</p>	<p>Kamień strukturalnie w dobrym stanie, silne zabrudzenie powierzchni – do oczyszczenia. Występują nieliczne ubytki i obicia w kamieniu – większe do uzupełnienia.</p> <p>Stopień od środka Sali wg fotografii archiwalnej był szerszy – odcinki boczne zostały skrócone o ok. 0,3 m z każdej strony, należy je zrekonstruować. Na nich ustawione były 2 fragmenty kolumn z bazami, z których zachowała się jedna – należy ją poddać konserwacji zrekonstruować bazę (odkucie w kamieniu – rodzaj kamienia do ustalenia na podstawie kwerendy archiwalnej).</p>	 <p style="text-align: center;">Stan obecny</p>

						 <p>Fot. archiwalna</p>
2	Sala Muzealna (podziemia)	Portal wewnętrzny obok kominka	- obramienie portalu i płyty stopni z piaskowca	<p>Portal: wys. 2,50 m x szer. 1,50 m dł. całkowita słuzek: 6,6 m szer. profili 0,35 m (w rozwinięciu) bazy: wys. 0,35 m x szer. 0,50 m (w rozwinięciu)</p> <p>Stopnie: 1 stopień: szer. 1,10 m x gł. 0,38 m x wys. 0,19 m 2 stopień: 1,75 m gł. 0,36 m x wys. 0,19 m</p>	<p>Kamień obramienia strukturalnie w dobrym stanie, silne zabrudzenie powierzchni – do oczyszczenia. Występują nieliczne ubytki i obicia w kamieniu – większe do uzupełnienia.</p> <p>Dolny stopień pęknięty, z ubytkami – do oczyszczenia, scalenia i uzupełnienia.</p>	

3	Sala Muzealna (podziemia)	4 obramienia wnęk okiennych wraz z siedziskami ław	- obramienia wnęk - piaskowiec, - płyty siedzisk ław – piaskowiec (?),	<p>Obramienie okna: wys. 3,70 m x szer. 2,20 m dł. całkowita słuzek: 13 m x 4 okna szer. profili 0,35 m (w rozwinięciu)</p> <p>kapitele: wys. 0,30 m x szer. 0,60 m (w rozwinięciu) bazy: wys. 0,53 m x szer. 0,55 m (w rozwinięciu)</p> <p>Siedzisko ławy: wys. płyty 0,07 m szer. 2,20 m głęb. 0,55 m</p>	Kamień strukturalnie w dobrym stanie, silne zabrudzenie powierzchni – do oczyszczenia. Występują nieliczne ubytki i obicia w kamieniu – większe do uzupełnienia.	
4	Sala Muzealna (podziemia)	łuk architektoniczny dzielący salę	piaskowiec	<p>wys. węgarów 1,55 m wys. 3,98 m (w najwyższym punkcie) dł. całkowita słuzek: 12,5 m szer. profili 1,5 m (w rozwinięciu)</p> <p>strefa kapitelowa: wys. 0,40 m x szer. 1,90 m (w rozwinięciu) strefa bazowa: wys. 0,47 m x szer. 1,70 m (w rozwinięciu)</p>	Kamień strukturalnie w dobrym stanie, zabrudzenie powierzchni – do oczyszczenia. Występują nieliczne ubytki i obicia w kamieniu – większe do uzupełnienia.	

5	Sala Muzealna (podziemia)	Tondo della Robbia z herbem Francji	Ceramika szklwiona w kamiennej oprawie	Średnica: 1,4 m	<p>Stan zły.</p> <p>Liczne stare ingerencje, wykonane nieprofesjonalnie (uzupełnienia ubytków czerepu i glazury), przetarcia glazury, silne zabrudzenie, zwłaszcza w uszkodzonych miejscach.</p> <p>Wymaga pełnej konserwacji z uzupełnieniem ubytków.</p> <p>Należy zbadać rodzaj szkliwa.</p>	
6	Sala Muzealna (podziemia)	Wszystkie ściany w sali	<p>Tynk, pokryty warstwami przemalowań</p> <p>Fryz podstropowy polichromowany wydzielony drewnianymi listwami złożonymi</p>	<p>wymiary Sali: dł. 14,35 m x szer. 8,20 m x wys. 4,05 m</p> <p>wymiar ściany z łukiem: szer. 7,70 m x wys. 4,05 m</p>	<p>Ściany pokryte warstwami farb w stanie średnim.</p> <p>Stan fryzu zły. Polichromia fryzu i złączenie listew ulega spękanom i odspojeniom.</p> <p>Na ścianie południowej wykonano odkrywkę, która ujawnia spodnią dekorację ścienną.</p> <p>Należy wykonać odkrywki sondażowe na pozostałych ścianach łącznie z fryzem polichromowanym i listwami złożonymi fryzu (odkrywki pionowe i poziome) - do 15 m² odkrywek.</p> <p>Warstwy kolorystyczne w odkrytych powierzchniach oraz fryz należy poddać analizie technologicznej (stratygrafia, identyfikacja spoiw i pigmentów) z interpretacją wyników.</p>	

7	Sala Polska	Wszystkie ściany w sali	Tynk, pokryty warstwami przemalowań	wymiary Sali: dł. 9,5 m x szer. 4,65 m x wys. 3,95 m	<p>Ściany pokryte warstwami farb w stanie średnim.</p> <p>Odkrywki do wykonania na wszystkich ścianach:</p> <p>- do 10 m² odkrywek</p> <p>Warstwy kolorystyczne w odkrytych powierzchniach należy poddać analizie technologicznej (stratygrafia, identyfikacja spoiw i pigmentów) z interpretacją wyników.</p>	
---	-------------	-------------------------	-------------------------------------	--	--	---

Opracowanie:

Jolanta Ratuszna - Główny Konserwator

Fot. Sebastian Wielgosz i Norbert Banaszyk - Kierownik Sekcji Administracji

Muzeum Narodowe w Poznaniu

Poznań, 6.05.2026 r.